

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE—

Cilt: V

Ankara, 18 Nisan, 1929

Sayı: 125

Musahabe

Edebiyatımızın Yolu

— Yunus Emre'nin çocuklarına —

15 nisan 1929 günü, edebiyat tarihimiz için adeta yeni bir merhale oldu...

Büyük millî şairimiz «Yunus Emre» nin hatırasını taziz için memleketin her bucağında ihtifaller tertip edilen bu 15 nisan gününün ehemmiyeti, sadece, altı asır evvel ölmüş bir büyük adamımıza karşı gösterdiğimiz hürmetten mi ileri geliyor? yoksa Yunus'un yeni bir şaheseri mi ele geçti? hayır... Bugünün asıl ehemmiyeti, bütün gençlik kendi ana diline, millî edebiyatına karşı duyduğu derin iştiyakı en canlı, en heyecanlı bir şekilde izhar etmesinde oldu. Türk gençliği, halka doğru gitmenin, halkın ruhunda yaşayan nihayetsiz güzellik menbalarını arayıp bulmanın, millî hayatı, millî harsi korumak için yegâne yol olduğunu, bu muazzam ihtifallerle açıkça gösterdi.

Türk edebiyatı asırlardan beri kâh Arap-Acem edebiyatları, kâh Avrupa edebiyatlarını taklit etti; diğer bir tabir ile kendi ruhunu o kalıplara dökmeğe çalıştı. Bu vadide eski yeni bir takım büyük san'atkârlar yetiştirmiş olduğumuzu haklı bir gurur ile iddia edebiliriz: «Nevai», «Füzuli», «Nedim», «Hamit» gibi...

Fakat gençlik bu büyük şairleri tazizden daha evvel, «Yunus Emre» gibi bir halk şairine, okumuşların asırlarca «sadece bir derviş», «ehemmiyetsiz bir ilâhici» addettikleri bu ilâhî san'at-kâra karşı meftunluğunu gösterdi. Çünkü «Yunus» ilâhilerini halkın öz dilile, ve tamamilen halk edebiyatından, halk zevkinden ilham alarak yazmış, ve böylece millî edebiyat ceryanının, edebiyatta halkçılığın en büyük mümessili olmuştur. «Milliyet» ceryanının bu şuurlu devrinde, «millî dil» ve «millî edebiyat» iştiyakı bütün ruhları doldurduğu bir sırada, gençliğin «Yunus» a karşı böyle bir hürmet göstermesi pek tabii değil midir?..

Şu son senelere kadar, «Yunus» un büyük bir şair olduğu kimsenin hatırına gelmemişti. Yalnız tekke adamları ona bir şair değil, daha ziyade bir mutasavvif sıfatı ile kıymet veriyorlardı. Okumuşların halk edebiyatına, halk şairlerine, halk zevkine karşı asırlardan beri besledikleri istihfaf ve istihkardan «Yunus» ta kurtulmıyordu. Hatta bundan on oniki yıl evvel «Türk edebiyatında ilk mutasavvifler» in

büyük bir kısmını «Yunus» a tahsis ederek ona «Büyük millî şair» unvanını verdiğim için, edebiyatçılarımızın bir çoğu bana gülmüşlerdi... Zaman, bu meselede kimin haklı olduğunu meydana koydu. «Yunus» un eski bir hayrani sıfatı ile, bu son ihtifallerden duyduğum saadeti anlatmağa muktedir değilim! millî şuurun inkişaf etmediği «Kozmopolit» devirlerde, halk ile hiç alâkası olmıyan sözde «münevver»lerin idrak edemediğini, bu günkü gençlik bütün ruhile duyuyor. «Millî şuur» un inkişafına bundan daha kuvvetli bir delil olabilir mi?

Büyük bir emniyet ve memnuniyetle tekrar ediyorum: 15 nisan 1929 günü, edebiyat tarihimiz için yeni bir merhale olacak... Bu ihtifallerin genç san'atkâr ruhlarında uyandıracığı heyecan, bize yarının asıl millî şairini yaratacak... Temiz ve ilâhî Türkdilinin asıl şiirini yaratarak bize hakikî Türk şiirinin zevkini tattıracak bu «Yunus Emre çocukları» nı ben şimdiden selâmlıyorum.

KÖPRÜLÜZADE M. FUAT

« Genç Ressamlar Sergisi »

Arefesinde ...

Nisan ayı içinde evvelâ Ankara, sonra da İstanbulda açılacağını gazetelerde büyük bir sevinçle okuduğum bu serginin san'at hayatımızda bir devir açması çok muhtemeldir. Serginin müteşebbisleri bundan beş altı sene evvel «Güzel San'atlar Akademisi» ne gönderilmiş genç ressamlardır. Malûmdur ki islam medeniyeti bugünkü garp medeniyetinin ilk ve en mühim mekteplerinden biri olan eski Yunan medeniyetinin yalnız fikir ve felsefesile alâkadar olarak bu medeniyetin muazzam san'at faaliyetinin en koyu bir müşriklilik saymış ve bu akidenin tesirile çok mütekâmil bir san'at hazinesine arka çevirmiştir. Bunun tesiriledir ki, mimarî hariç olmak üzere — o da bir dereceye kadar — bütün güzel san'atlar asırlarca uyuşup büzülmüş, hattatlık, minyatürcilik gibi sıska, önsüz, kısır bir takım cüce san'atlara sapıtmıştır. Her sapıtma gibi bu sapıtma da bir hastalık olduğu için temelli bir san'at akışı olamazdı. Din hissinin içtimâî vicdana, içtimâî müesseselere mutlak bir surette hakim olmak kuvvet ve iktidarı gevşeyerek yalnız vicdanî bir keyfiyet olabileceği fikri inkişaf ettikçe güzel san'atlar da birer birer, evvelce kazanmış oldukları hürriyet ve istiklâl yollarına yeniden

döküldüler. Garpta beş asıra yaklaşan bu dökülüş bizde henüz iki, nihayet üç nesillik bir tarih sahibidir. Açılmasını büyük bir şevk ve ümitle beklediğimiz «Genç Ressamlar Sergisi» işte bu kısacık tarihin yeni bir meyvası olacaktır. Bundan evvelki muvaffakiyetlerin kısaca bir bilançosu istenirse deyebiliriz ki ilk Üstatlar «primitif» ve «perspectif» siz olan şark tezyin ve nakışçılığından alâkalarını keserek garptaki muasır ressamlığa başlamak cehtini göstermekle yeni ressamlığımızın babaları oldular. Bunların arkasından gelen nesil yeni ressamlığımızın Üstatları olarak elyevm yaşıyorlar. Bu iki neslin gerek teknik ve gerek orjinallikteki muvaffakiyetleri az değildir. Yalnız bu nesillerin bugünkü san'at ihtiyaçlarımıza kâfi gelmedikleri herkes tarafından hissedilmeye başlanmıştır. Büyük İstiklâl mücadelesi bütün müesseselerimizde tamamlanmak lâzımdır. Bugünkü genç ressamlardan beklediğimiz hamle işte bu istiklâl hamlesidir. Bunun bir hızda olması çok zor, belki de imkânsızdır. Fakat başka bir mefkûrenin de artık yeri yoktur. Mefkûreci ressamlık yeni nesillerin başlıca şiarı olacaktır. Mefkûreci Türk Cumhuriyeti bu nesillerin inkişafı için bulunmaz bir muhit yaratmıştır. Güzel San'atlar Akademisinin ihtiva ettiği gibi en hür ve orijinal san'at eserlerini takdir

edebilecek yepyeni bir millet de yetiştirmektedir. En çok eksik olan servetin de mefkûremize ram olmaktan başka çaresi yoktur. Fazla olarak san'at menfaatten tab'an müteneffirdir.

Elverir ki kendisini candan duyup sevecek ve teşvik edecek bir sıcak köşe olsun. Halbuki kollarını san'ata açmaktan zevk aldığını gösteren resmî ve gayriresmî kuvvetlerimiz günden güne çoğalmaktadır. Yabancılarla yaptırdığımız san'at abideleri bizi doyurmamıştır.

Ve bu açlık gün geçtikçe artmaktadır. Yakın zamanda kendi san'atkârlarımızın abidelerine koşmak istiyoruz. Yeni Sergi bu ümidimize kuvvet verdikten sonra san'atkârlarımızı himaye değil fakat teşvik ve tebci etmeyi millî bir şeref halinde. itiyat etmeliyiz.

«Sosyete» ler ve bilhassa münevver kadınlık, şimdiye kadar yalnız ediplere gösterdiği hürmet ve hayranlığı ressamlara da göstermelidirler. Çünkü güzel san'atların hepsi birbirinden yüksektirler.

Bunlardan hiç birisi diğerinin yerini tutamadığı gibi hepsi de ayrı dehalar ister.

Yeni Sergi bakalım bize ne intibalar verecek?

MUSTAFA ŞEKİP